

Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Ecologisch Werkprotocol sloop korfbal clubgebouw Sportpark Drieburg, te Amsterdam

A&W-notitie: 23-363 #3#3

opdrachtgever	Gemeente Amsterdam
projectcode	23-363 #3
Auteur(s)	S.F. Ward
status	Concept
datum	08-05-2024
autorisatie	E. Schut
kwaliteitscontrole	E. van der Heijden
uitvoerder	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden Matrix II k1.08/1.09, 1098 XH Amsterdam Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Ecologisch werkprotocol	2
2.1	Gewone dwergvleermuis	2
2.2	Rugstreepad	3
2.3	Jaarrond beschermde nesten	3
2.4	Overige soorten broedvogels	4
2.5	Zorgplicht	4
3	Literatuur	6

Referentie

Ward, S.F. 2024. Ecologisch Werkprotocol sloop korfbal clubgebouw Sportpark Drieburg, te Amsterdam. A&W-notitie 23-363#3 , Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek, Amsterdam.

Foto op omslag: A&W (Johann Prescher), 2019

© Overname van gegevens uit deze notitie is toegestaan met bronvermelding.

1 Inleiding

In verband met de plannen voor de sloop van het clubgebouw van de korfbalvereniging op Sportpark Drieburg, te Amsterdam, is in 2022 een ecologische beoordeling uitgevoerd om de plannen te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving (Voortman, 2022). Naar aanleiding van de ecologische beoordeling, is in het opvolgende jaar aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen (Ward, 2023). Tijdens het onderzoek is één jaarrond in gebruik zijnde verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen.

Voor het aantasten van deze vleermuisverblijfplaats wordt vergunning van een flora en fauna-activiteit onder de Omgevingswet aangevraagd bij de Provincie Noord-Holland. Als onderdeel van deze vergunningsaanvraag is onderhavig Ecologisch Werkprotocol bijgevoegd. Dit protocol kan nog aangepast worden om aan te sluiten bij eventuele voorwaarden die aan de vergunning worden verbonden.

Opzet en doel Ecologisch Werkprotocol

In het onderhavige EWP worden de voorwaarden ten aanzien van de ecologie beschreven als handleiding voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Het EWP dient op de locatie aanwezig te zijn en de inhoud van het werkprotocol moet bij de betrokken werknemers bekend zijn. Door te werken volgens het EWP wordt geborgd dat ten aanzien van de Gewone dwergvleermuis, volgens de voorwaarden uit de vergunning wordt gewerkt en de Omgevingswet (Ow) niet wordt overtreden.

Broedvogels algemeen

Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten vallen onder artikel 11.37 Bal (Ow). Bij werkzaamheden moet volgens de Omgevingswet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van circa 15 maart tot 15 juli. De wet kent echter geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat er om of er een broedgeval is dat verstoord kan worden. Aantasting en verstoring van nesten en de functionele leefomgeving die daarbij hoort, is niet toegestaan.

Gewone dwergvleermuis

De Gewone dwergvleermuis is beschermd volgens artikel 11.46 Bal (Ow). Door te werken volgens dit EWP wordt geborgd dat volgens de voorwaarden uit de vergunning wordt gewerkt.

Jaarrond beschermde nesten en Rugstreeppad

In de quickscan (Voortman, 2022) wordt vastgesteld dat niet kan worden uitgesloten dat de Rugstreeppad gebruik zal maken van het plangebied wanneer de werkzaamheden bezig zijn en er braakliggend terrein ontstaat. Ook kan niet worden uitgesloten dat de bomen in de omgeving gebruikt worden door vogels met jaarrond beschermde nesten zoals de Ransuil, Bosuil, Boomvalk, Sperwer, Havik en Roek. Echter, door de maatregelen in acht te nemen die verderop in dit document worden beschreven kunnen schadelijke handelingen ten aanzien van deze soorten worden voorkomen.

Zorgplicht

Ten aanzien van alle plant- en diersoorten geldt de Zorgplicht. Tijdens de sloop van het korfbalgebouw is deze relevant ten aanzien van amfibieën en grondgebonden zoogdieren.

2 Ecologisch werkprotocol

2.1 Gewone dwergvleermuis

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Vleermuizen												
	Winterrust van vleermuizen, ongeschikt maken van verblijfplaatsen niet mogelijk.											
	Periode buiten winterrust, ongeschikt maken van verblijfplaatsen mogelijk.											

Toelichting

Het aantasten van de aanwezige verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis kan bij de sloop van het clubhuis niet worden voorkomen. Mogelijk worden tijdens de werkzaamheden omliggende vliegroutes of foerageergebieden verstoord. Door te werken volgens de onderstaande richtlijnen, worden schadelijke effecten op de Gewone dwergvleermuis voorkomen.

Verblijfplaatsen - maatregelen voor en tijdens de werkzaamheden

- De werkzaamheden starten buiten de kwetsbare winterrustperiode van de Gewone dwergvleermuis (zie bovenstaand schema).
- Het natuurvrij maken wordt tussen **half maart en half november** uitgevoerd, dit is buiten de winterrust van vleermuizen. Hierbij is het vereist dat de temperatuur tijdens zonsondergang tussen de 12-15 graden ligt, voor een periode van minimaal 5 dagen op rij.
- Nagenoeg alle holtes in het gebouw worden dichtgemaakt, op een paar na. De holtes worden dichtgezet met behulp van purschuim en/of vulschuim. Het gaat hierbij om open stootvoegen en openingen bij de dakrand en spleten en kieren, zoals langs de kozijnen.
- Op de openingen die niet worden afgesloten worden 'exclusion flaps' aangebracht. Dit zorgt ervoor dat de vleermuizen wel uit het gebouw kunnen komen, maar niet meer erin.
- Minimaal een week na het aanbrengen van de exclusion flaps hebben alle vleermuizen het gebouw verlaten en kan het clubhuis gesloopt worden.
- Indien onverhoopt tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen (of andere beschermde soorten) worden aangetroffen, worden de werkzaamheden onmiddellijk stilgelegd en wordt een ecologisch ter zake kundige ingeschakeld.

Vliegroutes en foerageergebied - maatregelen voor en tijdens de werkzaamheden

- De werkzaamheden vinden plaats tussen ten minste 2 uur na zonsopkomst en 2 uur voor zonsondergang.
- Nachtelijke verlichting van de bouwplaats dient te worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dient lichtuitstraling op de omliggende waterpartijen en bomenrijen te worden voorkomen.
- Om te borgen dat er in de gebruiksfase geen lichtverstoring zal ontstaan door het bijplaatsen van lichtmasten dient het lichtplan van te voren te worden beoordeeld door een ter zake kundig ecooloog.

2.2 Rugstreepad

Toelichting

Het plangebied ligt in het verspreidingsgebied van Rugstreepad. Momenteel is er in het plangebied geen geschikt leefgebied voor de soort aanwezig, maar tijdens de werkzaamheden kan dit wel ontstaan. Geschikt leefgebied kan braakliggend terrein zijn met een kale, zandige bodem en ondiepe poelen of plassen. Maatregelen om te voorkomen dat de soort zich vestigt zijn hieronder beschreven.

Maatregelen voor uitvoering van de werkzaamheden

- De werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd tijdens de winterrustperiode van de Rugstreepad, dit is tussen half oktober en eind maart. Indien dit niet mogelijk is, wordt geadviseerd de werkzaamheden uit te voeren onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog.
- Het werkgebied dient telkens goed geëgaliseerd te worden om te voorkomen dat ondiepe poelen of plassen ontstaan.
- Het realiseren van gronddepots dient te worden voorkomen.
- Op terrein waar reeds werkzaamheden zijn uitgevoerd dient te worden voorkomen dat de bodem nogmaals geroerd wordt.
- Mochten deze maatregelen niet mogelijk zijn dient het werkgebied te worden afgeschermd met een amfibieënscherm waardoor het terrein ontoegankelijk wordt voor Rugstreepad.

2.3 Jaarrond beschermde nesten

Toelichting

In de directe omgeving van het plangebied staan bomen die holtes of nesten bevatten die geschikt zijn als broedgelegenheid voor Bosuil, Ransuil, Boombalk, Sperwer, Slechtvalk en Havik. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor roestplaatsen van Ransuil. Verstoring van deze nesten is een schadelijke handeling volgens de Omgevingswet.

Maatregelen tijdens uitvoering werkzaamheden en gebruiksfase

- Nachtelijke verlichting van de bouwplaats dient te worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dient lichtuitstraling op de omliggende bomen te worden voorkomen.
- Om te borgen dat er in de gebruiksfase geen lichtverstoring zal ontstaan door het bijplaatsen van lichtmasten dient het lichtplan van tevoren te worden beoordeeld door een ter zake kundig ecooloog.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een inspectie uitgevoerd door een ter zake kundig ecooloog om te bepalen of er geen vogels tot broeden zijn gekomen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden of aan/in het te slopen gebouw. Indien er een kans is dat door de uitvoering van de werkzaamheden broedende vogels en/of hun nesten worden verstoord, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na de broedperiode van de betreffende soort.
- Indien nesten of broedende vogels worden aangetroffen door uitvoerenden wordt er contact opgenomen met een ter zake kundig ecooloog.

2.4 Overige soorten broedvogels

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Overige broedvogels												
	Voortplantingsperiode, geen activiteiten en werkzaamheden uitvoeren nabij nesten. Indien dit niet mogelijk is vooraf een inspectie laten uitvoeren.											
	Minst ongunstige periode voor het uitvoeren van activiteiten en werkzaamheden.											
Voorwaarden ten aanzien van Broedvogels (Omgevingswet):												
<ul style="list-style-type: none"> – Vogelnesten en de functionele omgeving daarvan mogen niet worden verstoord of aangetast gedurende de periode dat het nest in gebruik is. – Indien de werkzaamheden volgens dit Ecologisch Werkprotocol worden uitgevoerd, ontstaat er geen conflict met de Omgevingswet 												

Toelichting

In algemene zin kunnen maatregelen worden getroffen om verstoring van broedende vogels tegen te gaan, zodat vernielen of beschadigen van voortplanting- of vaste rust- en verblijfplaatsen wordt voorkomen. De meest geschikte maatregel is om te werken buiten het broedseizoen. Indien niet buiten het broedseizoen gewerkt kan worden dienen onderstaande maatregelen worden getroffen.

Uitvoering

- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een inspectie uitgevoerd door een ter zake kundig ecooloog om te bepalen of er geen vogels tot broeden zijn gekomen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden of aan/in het te slopen gebouw. Indien er door de uitvoering van de werkzaamheden broedende vogels en/of hun nesten worden verstoord, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na de broedperiode van de betreffende soort.
- Indien nesten of broedende vogels worden aangetroffen door uitvoerenden wordt er contact opgenomen met een ter zake kundig ecooloog.

2.5 Zorgplicht

Voor een aantal soort(groep)en geldt dat deze niet onder bescherming van de Omgevingswet vallen of vrijstelling van de verbodsbepalingen genieten, maar wel aanwezig kunnen zijn in het werkgebied tijdens de uitvoer van de werkzaamheden. Er dient in het kader van de zorgplicht ten aanzien van deze soorten voldoende rekening te worden gehouden, zodat er geen exemplaren worden gedood of verwond. Hieronder staat beschreven hoe de werkzaamheden ten aanzien van deze overige soorten dienen te worden uitgevoerd:

Uitvoering

- Zoogdieren (zoals muizensoorten en egels) die mogelijk aanwezig zijn in en rondom het clubgebouw, moeten de gelegenheid hebben om weg te vluchten van de werkzaamheden. Dit kan door één richting op te bewegen zodat er voldoende vluchtmogelijkheid is en om te voorkomen dat dieren worden ingesloten.
- De rijsnelheid van machines wordt zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk de gelegenheid hebben om weg te vluchten van de werkzaamheden. Bij voorkeur wordt stapvoets gereden.
- Er worden geen werkzaamheden verricht aan watergangen of de oevers daarvan. Om deze reden zijn aanvullende maatregelen ten aanzien van vrijgestelde amfibieënsoorten niet noodzakelijk.

Er zijn geen overige planten- en diersoorten van de Rode lijst binnen het plangebied waargenomen. Aanvullende maatregelen ten aanzien van de Specifieke Zorgplicht flora en fauna zijn dan ook niet nodig.

3 Literatuur

BIJ12, 2024. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus*. Versie 2.0, april 2024, BIJ12 Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Rugstreeppad *Bufo calamita*. Versie 1.0, juli 2017, BIJ12 Utrecht.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

Voortman M., 2022. Quicksan natuur Sportpark Drieburg te Amsterdam (Noord-Holland). Intensivering van gebruiksmogelijkheden. A&W-rapport 22-171. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden/Amsterdam

Ward, S.F., 2023. Aanvullend onderzoek verblijfplaatsen vleermuizen en Steenmarter Sportpark Drieburg, te Amsterdam. A&W-rapportage 22-307. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Amsterdam/Feanwâlden